

ΣΑΝ ΝΑ ΉΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΕΤΕΙΟΙ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1921: Ο Γαλιλαίος (Γκαλιλέο Γκαλιλέ) ανακαλύπτει το τηλεσκόπιο.

1854: Εξέγερση χρυσωρύχων στην Αυστραλία, με 20 νεκρούς. Το περιστατικό, που έμεινε γνωστό ως Eureka Stockade, συνέβαλε στη σφυρολάπτηση της εθνικής συνειδητού των Αυστραλών.

1912: Η Ναυμαχία της Έλλης. Ο ναύαρχος Κουντουριώτης κατατροπώνει τον τουρκικό στόλο στη θαλάσσια περιοχή των Στενών των Δαρδανελίων.

1944: Πέφτει η πρώτη σφαίρα στα Δεκεμβριανά, μία από τις μελανότερες σελίδες της σύγχρονης ιστορίας της χώρας μας 28 νεκροί και περίπου 100 τραυματίες, ο τραγικός απολογισμός των αιματηρών επεισοδίων που συνόδευσαν τη διαδήλωση προς το μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη στην πλατεία Συντάγματος.

1963: Στην Ελλάδα, αποφασίζεται ότι τα διδακτικά βιβλία θα διανέμονται δωρεάν στους μαθητές των Δημοτικών Σχολείων και των Γυμνασίων.

1967: Οι τελευταίες μονάδες της ελληνικής μεραρχίας, η οποία εστάλη στην Κύπρο επί Γεωργίου Παπανδρέου, εγκαταλείπουν το νησί και το αφίνουν ανυπεράσπιστο σε εφαρμογή της Συμφωνίας Παπαδόπουλου - Τσαγλαγαγκίλ.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1857: Τζόζεφ Κόνραντ, πολωνικής καταγωγής βρετανός συγγραφέας. Γνωστότερα έργα του Ο Λόρδος Τζίφ και Η Καρδιά του Σκοταδιού, πάνω στην οποία βασίστηκε η ταινία του Κόπολα Αποκάλυψη Τώρα. (Θαν. 3/8/1924)

1911: Νίνο Ρότα, ιταλός συνθέτης που «έντυνε» μουσικά τις ταινίες του Φεντερίκο Φελίνι. (Θαν. 10/4/1979)

1930: Ζαν Λικ Γκοντάρ, γάλλος σκηνοθέτης, ο επονομαζόμενος και «πάπας της νουβέλ θαγκ».

ΘΑΝΑΤΟΙ

1888: Καρλ Τσάις, γερμανός βιομήχανος, που κέρδισε παγκόσμια φήμη ως κατασκευαστής οπικών οργάνων. (Γεν. 11/9/1816)

1894: Ρόμπερτ Λούις Στίβενσον, σκωτσέζος συγγραφέας. (Το Νησί των Θησαυρών, Δόκτωρ Τζέκιλ και Μίστερ Χάιντ) (Γεν. 13/11/1850)

1919: Πιερ Ογκίστ Ρενουάρ, γάλλος ζωγράφος. (Γεν. 25/2/1841)

Με την ονομασία αυτή είναι γνωστή η ένοπλη σύγκρουση, που έλαβε χώρα στην Αθήνα, μεταξύ του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ από τη μία πλευρά και των κυβερνητικών και βρετανικών δυνάμεων από την άλλη. Ξεκίνησε στις 3 Δεκεμβρίου 1944 με την αιματηρή κατάληξη του συλλαλητηρίου της Πλατείας Συντάγματος και τελείωσε τυπικά με την υπογραφή της Συμφωνίας της Βάρκιζας στις 12 Φεβρουαρίου 1945. Ήταν το προανάκρουσμα του Εμφυλίου Πολέμου (1946 - 1949).

Η αντιπαράθεση αυτή προήλθε από το κενό εξουσίας, που δημιουργήθηκε στην Ελλάδα μετά την αποχώρηση των γερμανικών δυνάμεων κατοχής τον Οκτώβριο του 1944. Το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ, υπό την επιφρόνη του ΚΚΕ και με νωπές τις αντιστασιακές δάφνες της Κατοχής, είχε ένα καλά συγκροτημένο στρατιωτικό σώμα και διεκδικούσε μερίδιο στην εξουσία, αν όχι όλη την εξουσία. Απέναντί του οι αστικές δημοκρατικές δυνάμεις ήταν τελείως αδύναμες να του αντιπαραθεθούν, όντας σχεδόν 9 χρόνια εκτός εξουσίας (Δικτατορία Μεταξά, Κατοχή), ενώ μεγάλο μέρος του κρατικού μηχανισμού έφερε τη σάμπα του δοσιλογου. Έκ των πραγμάτων, λοιπόν, η συνδρομή των Βρετανών, που διαπρούσαν δυνάμεις στην Ελλάδα ως συμμαχική δύναμη, ήταν εκ των ων ουκίνει για την επιβίωση της αστικής δημοκρατίας. Να μην ξεχνάμε ότι στην υπόλοιπη Ευρώπη και τον Ειρηνικό συνεχίζονταν με σφοδρότητα οι Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, αν και η ζυγαριά έκλεινε υπέρ των Συμμάχων.

Στις 18 Οκτωβρίου 1944 έφθασε στην Αθήνα ο Γεώργιος Παπανδρέου και δύο μέρες αργότερα σχημάτισε την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, στην οποία συμμετείχαν και έξι ΕΑΜικοί Υπουργοί. Ένα από τα πρώτα ζητήματα που έπρεπε να επιλύσει η νέα κυβέρνηση ήταν η αποστράτευση των αντιστασιακών οργανώσεων και η δημιουργία εθνικού στρατού. Στις 5 Νοεμβρίου ο Γεώργιος Παπανδρέου ανακοίνωσε ότι ύστερα από τη συνεργασία που είχε με τον στρατηγό Σκόμπη (επικεφαλής των Βρετανικών Δυνάμεων στην Ελλάδα), ο ΕΛΑΣ και ο ΕΔΕΣ θα αποστρατεύονταν ως τις 10 Δεκεμβρίου 1944.

Όμως, ο απόφαση αυτή δεν άρεσε στο ΚΚΕ, καθώς μία ενδεχόμενη αποστράτευση του ΕΛΑΣ θα του αφαιρούσε ένα ισχυρό χαρί στην πρόθεσή του να επιβάλει στην Ελλάδα ένα κομμουνιστικό καθεστώς σοβιετικού τύπου. Στις 20 Νοεμβρίου το Πολιτικό Γραφείο πήρε την απόφαση να αντιπαρατεθεί με τις αστικές δυνάμεις και τους Άγγλους. Οι διαπραγματεύσεις για την αποστράτευση του ΕΛΑΣ ναυάγησαν στις 28 Νοεμβρίου και την 1η Δεκεμβρίου οι Υπουργοί του ΕΛΑΣ αποχώρησαν από την κυβέρνηση Παπανδρέου. Σε μια επίδειξη ισχύος, το ΕΑΜ διοργάνωντει την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου ένα μεγάλο παναθηναϊκό συλλαλητήριο στην Πλατεία Συ-

ντάγματος παρά την κυβερνητική απαγόρευση. Υπολογίζεται ότι πήραν μέρος πάνω από 100.000 άνθρωποι, ενώ κάποιοι ιστορικοί τους ανεβάζουν και στις 500.000. Το συλλαλητήριο βάφτηκε στο αίμα, καθώς οι διαδηλωτές δέχθηκαν καταιγισμό πυρών από την πλευρά των δυνάμεων ασφαλείας, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 30 άτομα και να τραυματισθούν 148. Για το ποιος ήρξατο χειρών αδίκων υπάρχουν τρεις εκδοχές, α) ότι πυροβόλησε κάποιος από το πλήθος με αποτέλεσμα να απαντήσουν οι αστυνομικές δυνάμεις, β) ότι πυροβόλησε απρόκλητα ο αστυνομία και γ) ότι τα πυρά ήταν βρετανικά για τη δημιουργία προβοκάτσιας.

Την επομένη, μετά τις κινήσεις των θυμάτων, οι συγκρούσεις γενικεύτηκαν, με τη συμμετοχή και δυνάμεων του εφεδρικού ΕΛΑΣ. Το ΕΑΜ συγκρότησε νέα διαδήλωση, με αποτέλεσμα να υπάρχουν και άλλοι νεκροί. Το ίδιο βράδυ, ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου υπέβαλε την παραίτησή του, αλλά μεταπείστηκε από τους Άγγλους και παρέμεινε στη θέση του. Η πλάστιγγα άρχισε να γέρνει με το μέρος του ΕΛΑΣ, που έλεγχε σχεδόν όλη την Αθήνα, εκτός από το κέντρο της πρωτεύουσας. Οι δυνάμεις του ανέρχονταν σε περίπου 20.000 άνδρες. Η κυβέρνηση Παπανδρέου μπορούσε να υπολογίζει σε λίγους χωροφύλακες και αστυφύλακες σε κάποιους ταγματασφαλίτες, στην 3η Ορεινή Ταξιαρχία, που είχε έλθει με δάφνες από το Ρίμινι και έδρευε στο Γουδή και φυσικά στη Βρετανική δύναμη υπό τον Σκόμπη, που ήταν και η καλύτερα εξοπλισμένη από όλους τους εμπλεκόμενους. Σύνολο 7.500 άνδρες.

«Μη διστάσεις να ενεργήσεις σαν να ήσουν σε κατακτημένη πόλη, όπου γίνεται μια τοπική εξέγερση» τηλεγραφεί στον Σκόμπη, ο βρετανός πρωθυπουργός Ουίνστον Τσόρτσιλ, που δεν διανοείτο ότι θα έκανε την Ελλάδα από τη σφαίρα επιφρόνη της Μεγάλης Βρετανίας. Την είχε κερδίσει με σκληρά παζάρια από τον Στάλιν στην περίφημη «Συμφωνία των Ποσσοστών», που υπογράφτηκε στη Μόσχα στις 9 Οκτωβρίου, τρεις μέρες πριν από την αναχώρηση των Γερμανών από την Ελλάδα. Από την πλευρά του, ο σοβιετικός πγέπτης τήρησε τον λόγο του, αποφέυγοντας να κατηγορήσει τον Τσόρτσιλ για την προκαταρκτική επιθέσεις της Ελλάδας, όπως έκαναν οι Αμερικανοί, αλλά δεν αποθάρρυνε την ηγεσία του ΚΚΕ, που δεν γνώριζε το «παζάρι της Μόσχας» και πίστευε βάσιμα σε συντροφική βοήθεια.

Η πρόθεση του ΕΛΑΣ στη Μάχη της Αθήνας ήταν να αφοπλίσει όσα αστυνομικά τμήματα αντιστέκονταν. Ιδιαίτερα σκληρές μάχες δόθηκαν στην περιοχή Μακρυγιάννη για τον έλεγχο του Συντάγματος Χωροφυλακής που έδρευε εκεί (6 - 11 Δεκεμβρίου 1944). Τελικά, οι αμυ-

νόμενοι άντεξαν και από τα μέσα Δεκεμβρίου πη κατάσταση άρχισε να αλλάζει υπέρ των κυβερνητικών δυνάμεων, μετά και τις νέες ενισχύσεις των Βρετανών από την Ιταλία. Κατά τη διάρκεια των «Δεκεμβριανών» έδρασε η διαβόητη οργάνωση του ΚΚΕ «ΟΠΙΛΑ» (Οργάνωση Προστασίας Λαϊκών Αγωνιστών), μέλη της οποίας βαρύνονται με πολλούς φόνους, όχι μόνο αντιπάλων, αλλά και αριστερών αντιφρονούντων, όπως Τροτσιστών.

Ο Τσόρτσιλ πίστευε ότι το ελληνικό πρόβλημα δεν μπορούσε να λυθεί με στρατιωτικά μέσα, αλλά μόνο με πολιτικά. Γι' αυτό, ανήμερα των Χριστουγέννων, ήλθε στην Αθήνα.

Σε αλλεπάλληλες συσκέψεις στο Υπουργείο Εξωτερικών (26 - 27 Δεκεμβρίου), στις οποίες συμμετείχαν και εκπρόσωποι του ΕΑΜ, αποφάσιστηκε να ζητηθεί από τον εξόριστο Βασιλιά Γεώργιο Β' να ορί